

מסורת הש"ס

6) לעיל מג. 5) (ב) ומדבר 1, 2) ש"ך לעיל (ד) גי' א"מ מסהן הדיוט, 3) ש"ך לע"ב,

תורה אור השלם

- 1. כל ימי הזיוו לך על גפם מת לא יבא: במדבר 10. 2. ומבוא גפם בהקמה ישלמנה גפם תחת גפם: ויקרא כד יח

נוסחת הריב"ן

א) לגמרה שזה לכדרי משום האומר בניור דתניא כו': 3) לה שפיר: 4) ומשמע: 5) דלח: 6) וישלמנה על שלם יאמר לו דין דמיו מעמל למת מלוא דלמחר כלל ככ"ג על כל נפשות מת: 7)

הגהות הב"ב

א) רש"י ד"ה עד שלם וכו' כ"ג כו' הס"ד והס"ז מ"ה ועד שלא יאמר יש לי בדין דמיו מעמל מיטמא למת מצוה דנאמר בכלל ככ"ג על כל:

גליון הש"ס

ג) ש"ך שומע אני א"י נפש בהמה. ע"י צ"ח דף כ"ה ע"ב:

הגהות הגר"א

א) נ"ב (מת) מ"ז (ועי' מ"ס):

הגהות מהר"ב

רנשבורג

א) תד"ה לאביו וכו' ומפיק ליה ה"י סברה כמו מן מינה ומפיק עד כמו מנחה וכו' ולא מקוץ ליה עדיין ה"י סברה כיון שש"ש וכו' כ"ג א"מ: 2) ד"ה או א"י וכו' שה"י ככ"ג. מינה ככ"ג נמחק וכו' ככ"ג הדיוט. א"מ: 3) ד"ה ועד שלם יאמר כו' דכ"ג או כ"ג. י"ב ש"ך א"מ דמוחק כל זה מן או כלל וכו' עד ע"כ אוקמי אכלל דכ"ג. וישנה מן הכל דבור אחר:

הגהות התוספות

- 1. צ"ל על נפש מת. 2. צ"ל אפי' אין. 3. צ"ל דלית. 4. צ"ל אכל לה. 5. צ"ל אפי' נפש. 6. צ"ל ומפיק ליה מהא. 7. צ"ל הדיוט. 8. ממתית או עד היצט. גופיה אין כן מקומו אלא הוא דיבור כפ"ע וש"ך אחר דיבור זה.

כהן גדול פרק שביעי נויר

מח.

עין משפט גר מצוה

יא א ב מיי פ"ז מהל' טומאת אוכלין הל' ט סג עין רמ:

מוסף רש"י

אבל מטמא הוא. בין מיר בין כהן לנגעם ולויבתם. ואיני עוברים במגע הזב לא מטום לא יחלו ולא מטום לא יטמא (רע"ל מג.).

פ"י הרא"ש

כל נפשות מת לא יבא בכ"ג כתיב: מטמא לקרויבם כדכתי' לאמו ולאביו וגו' לה ישמא: לנגעם ולויבתם להני אצטרף דסד"א מצוה חשוב כמת ולויבתם אבא נגע נקט. שכתן הדיוט מטמא לאביו. דילפינן אחוה אחוה מבני יעקב כי הכי דילפינן לענין יבום ביבמות. נמצא דעירפא משפחת אב משפחת אב. א"כ כיון דגלי קרא שאינו מטמא לאביו כ"ש שאינו מטמא לאמו: אשכתן כ"ג ניור מנלן. הוה מצי למימר גב"ש דאמו אמו אלא יחיה ליה לאשכחיה בנפשיה. ת"ל נפש מת ובהמה לא אקרי נפש מת. בנפשות המטמאות בבאיא. באהל: לאביו ולאמו אינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה. לאמו כד נקטי' דרדשי' ליה לקמן לג"ש. עד שלא יאמר ישמא למת מצוה יש לי בדין. אבל מטמא הוא לשאר מתים משום דכתיב נור אלהיו על ראשו הלכך לרחוקים שאינו עציב עליהם כ"כ ישמא. אמרת קל וחומר ומה כ"ג שמשמא לקרויבם אינו מטמא לשאר מתים הרי גלה הכתוב שדין הוא שמשמא לקרויבם יותר מלרחוקים ומחמת סברא כל דהו אין לנו על פי שאינו מטמא

לגזירה שזה לכדרי א"ו דתניא רבי אומר. לאביו ולאמו ולאחותו לא יטמא להם במותם כי נור וגו' והאי קרא בניור כתיב: אין לי. שמיטמא לאביו ולאמו בנגעם וזביבתם אלא ניור כ"ג מנין: אמרם לא יאמר אמו כ"ג. שיש לנו ללמוד מן הדין שאינו מיטמא ב' שהרי

ולאמו לגזירה שזה לכדרי דתניא ר' רבי אומר גבי ניור במותם אינו מיטמא א"ב מיטמא הוא לנגעם ולויבתם ואין לי אלא בניור בכהן גדול מנין אמרת לא יאמר אמו בכ"ג שאין ת"ל שהרי ק"ו הוא ומה אם במקום שכהן הדיוט מיטמא לאביו מיטמא אביו אין כהן גדול מיטמא לאביו מקום שאין כהן הדיוט מיטמא לאביו מאמו אינו דין שאין כ"ג מיטמא לאמו אם וכתיה מהדיון מה ת"ל אמו בכהן גדול מופנה להקיש ולדון הימנו גזירה שזה נאמר אמו בניור ונאמר אמו בכ"ג מה אמו האמור בניור במותם אינו מיטמא א"ב מיטמא הוא לנגעם ולויבתם א"פ אמו האמור בכ"ג במותם אינו מיטמא אבל מיטמא לנגעם ולויבתם אשכתן כ"ג ניור מנלן דתניא י"ב מי הזיוו לה' על נפש א"י מת לא יבא שומע אני אפי' נפש בהמה במשמע כענין שנאמר מכה נפש בהמה ת"ל על נפש מת לא יבא בנפש אדם הכתוב מדבר ר' ישמעאל אומר אינו צריך הרי הוא אומר לא יבא בנפשות המטמאות בביאה הכתוב מדבר לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה עד שלא יאמר יש לי בדין ומה כ"ג שקדושתו קדושת עולם מיטמא למת מצוה ניור שאין קדושתו קדושת עולם אינו דין שמיטמא למת מצוה לא אם אמרת בכ"ג שכן אינו מביא קרבן על טומאתו האמר בניור שמביא קרבן על טומאתו הואיל ומביא קרבן על טומאתו לא יטמא למת מצוה ת"ל לאביו ולאמו לא יטמא אבל מיטמא לאביו ולאמו אבל יטמא לשאר מתים אמרת ק"ו ומה כהן הדיוט שמיטמא לקרויבין אינו מיטמא לשאר מתים ניור שאינו מיטמא לקרויבין אינו דין שלא יטמא לשאר מתים הא

ולאמו שנכתב בכ"ג לגזירה שזה. לניור דכתיב בניור לא יטמא להם במותם ורש"י דתניא רבי אומר דקרא על כל נפשות מת למה לי במותם לומר לך במותם הוא דאינו מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם ולויבתם נראה דעיקר קרא לנגעם אינטריין דס"ד אמרם דמלוארע חשיב כמת ולויבתם נקט אגב נגעם: ואין כ"ג א"א בניור. שמומר ליטמא לנגעם ולויבתם: כ"ג מנין אמרת לא יאמר אמו בכ"ג. דאינו נריך: ומה במתמא שכתן הדיוט מיטמא לאביו מאביו. דכתיב לאביו וסבירא ליה דגמר אחוה אחוה מבני יעקב כי הכי דילפינן לענין יבום ביבמות (דף פ' הרי עירפא משפחת אב ממשפחת אב לנגי כהן גדול מיטמא לאביו [מקום] שאין כהן הדיוט מיטמא לאביו לאביו מאמו אינו דין שאין כ"ג מיטמא לאמו: א"כ מה ת"ל אמו זכית מן הדין א"כ מה ת"ל אמו כ"ג. ואת' ומה נריך קל וחומר הרי כבר אמר דעל כל נפשות מת אומר רחמנא אקרויבם ועל כרחיך כדפרישי' ואמו נמי בכלל כל הקרויבין א"כ למה כתיב אמו בפירוש על כרחיך מייטמא לג"ש וי"ל דאי לאו ק"ו הוה אמרם אע"ג דאמר קרויבם מעל כל נפשות מת וכתיב נמי לאביו לאו למעוטי מת מצוה אלא למעוטי א"כ דמיטמא לה דהוה אמרם דווקא קרויבם דמלך האב דגריעי טפי משום דלניה קורבא ודלית אלא חזקה צעלמא אכל אמו דודאי ילדמו ליטמא לה כדאמר לקמן ה"י סברה ע"כ אינטריין קל וחומר ללמד דאין זו סברה שהרי צכהן הדיוט אנו מחשיבים קורבא לאביו טפי מן האב ומהשתא אייתר אביו ואמו צכהן גדול אביו לומר דמיטמא למת מצוה ואמו לגזירה שזה ואם תאמר אכתי מנלן דאביו צא למת מצוה הא אינטריין לגופיה דלא לימא דלאמו למעוטי לאביו דיטמא

לאביו דקורבא דאב עדיפא דמתייחס אחריו כדלקמן ונראה לומר דהתנא תפס לדין ק"ו לרווחא דמלתא כק"ו דלעיל והך ברייתא כרבי ישמעאל דבסמך ולי"ת ליה ה"י כתיב דלמך דר"ע קאמר ליה אכל לר' ישמעאל בלאו ק"ו אייתר לאמו שהיא בכלל שאר קרויבם דלפי' אי נכתב לאביו לא הוה אמרם דלמעוטי אמו קאמי משום דודאי ילדמו דלית ליה הך סברא דלקמן הלכך כי כתיב על כל נפשות מת כולבו קרויבם בנפשות איתר לאביו למת מצוה ואיתר לאמו לגזירה שזה וקל וחומר לרווחא דמלתא: ה"ב גרסינן אשכחנא בהן גדרה דמיטמא למת מצוה ניור מנלן. מינה תיפוק ליה מגזירה שזה דלאמו אמו כמו שאנו לומדים כהן גדול מניור לענין נגעם וזביבתם ה"ג ניהדר ויליף ניור מכהן גדול לענין מת מצוה דאין גזירה שזה למחצה נראה למהר"ף אי לאו דנפקא לן מת מצוה בניור מקרא אחרתא הוה אמרם דכולה גזירה שזה דלאמו אמו אחיה למת מצוה אכל' לענין למעוטי נגעם וזביבתם בין צכהן גדול ובין צכהן ניור כיון דמלוארע איתקש למת מצוה ליה כעוקר קרא ממשמעוטיה ע"ג ג"ש להכי אינטריין למילין מת מצוה בניור מקרא אחרתא: ה"ג ימי הזיוו לה' ע"ג (ב"ב) נפש מת לא יבא שומע אני נפש בהמה במשמע. אי לא כתיב מת אלא נפש שנתמא ומכה נפש בהמה ישלמנה: ת"ל נפש מת בנפש אדם הכתוב מדבר. דזהמה לא איקרי מת אע"ג דכתיב (שמות כה) והמת יהיה לו מת סתמא איקרי נפש מת לא איקרי: ה"ד ישמעאל אומר אין צריך. למעוטי בהמה מנפש מת דהא הוא אומר לא יבא בנפש המטמא צביאה היינו צהלה הכתוב מדבר ואילו נבילה לא מטמאה צהלה: ה"ה אביו ולאמו. בניור כתיב ד' פרימי לאביו ולאמו ולאחותו לא יטמא להם במותם: לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה. מסקנא דברייתא זו דלאביו צא לגלויי על נפש מת דאיירי בקרויבין ולאמו לגזירה שזה לכדרי ולאביו ומהי קרא מלוארע והאי דקאמר לאביו ולאמו הוה כמו [וגו'] ולעולם סומך אלאביו: ע"ד ש"א יאמר. קרא בניור דמיטמא למת מצוה יש לי בדין צכהן גדול ומשמע מיניה דניור מיטמא למת מצוה: ומה כהן גדול. שקדושתו קדושת עולם מיטמא למת מצוה. מקרא כדלעיל: א"ו אינו. אלא לך כתיב לאביו ולאמו לומר לך דמותר ליטמא לשאר מתים רחוקים וטעמא איכא למימר דשמא אקרויבם אזהריה רחמנא מפני [שמירא] עליהם וזהו זילותא דניור דאיקרי קדוש אכל רחוקים שאינו נעצב עליהם לא אזהריה רחמנא: אמרת ק"ו. מכהן גדול דעל כרחיך סברה זאת לא אמיתית היא שהרי ב' [ככ"ג] הוא איפכא: ה"ו ע"ד ש"א יאמר יש לי בדין נאמר ב' כ"ג. על כל נפשות מת לא יבא: ונאמר כללות בניור. על (כל) נפש מת לא יבא מה כללות האמורות בכ"ג וכו' תימה והיכי צעי למילין ניור מכהן גדול לענין מת מצוה והא איכא למיפרך מה לכ"ג שכן אינו מביא קרבן על טומאתו כדפרישינן לעיל ופי' הר"ם דלאו לענין מת מצוה צעי למילין אלא צא לומר דלאביו ולאמו בניור מייטמא דאגופיה לא אינטריין דלכתוב כללות לחודייהו על נפש מת לא יבא ומיילא ידעינן דהיינו קרויבם נמי דילפינן להו מכללות דכ"ג א"ו כ"ג לדרך זו נאמר כלל צכהן הדיוט נפש לא יטמא בעמיו כו' וספיר אינטריין לגופיה והאי דקאמר א"פ כללות דאמרינן בניור מיטמא למת מצוה היינו כלומר מיתורא דאביו דלא אינטריין לגופיה וכן מוכח בטר ה"י: ה"ז מביעי יריה אביו ולאמו במש. שאינו מיטמא